

BANK SPÓŁDZIELCZY W ŚWIERKLAŃCU

Informacje o charakterze ilościowym i jakościowym
dotyczące adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Świerkłańcu
na dzień 31.12.2016 roku

Świerklaniec, 2017r.

SPIS TREŚCI

I. Informacje ogólne o Banku	2
II. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej	2
III. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku	2
IV. Ryzyko kredytowe (w tym zasady stosowania zabezpieczeń i ograniczeń ryzyka oraz procesów monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod redukcji ryzyka)	5
<i>Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań</i>	9
<i>Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie</i>	10
<i>Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych</i>	11
<i>Zarządzanie ryzykiem rezydualnym</i>	11
<i>Polityka zabezpieczeń</i>	11
V. Ryzyko płynności	12
VI. Ryzyko stopy procentowej	17
VII. Ryzyko rynkowe (walutowe)	19
VIII. Ryzyko operacyjne	20
IX. Ryzyko braku zgodności	23
X. Fundusze własne	24
XI. Adekwatność kapitałowa	25
<i>Opis metod stosowanych do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego</i>	25
<i>Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego</i>	26
<i>Wymóg z tytułu ryzyka rynkowego</i>	27
<i>Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego</i>	28
<i>Kapitał wewnętrzny</i>	28
<i>Bufor zabezpieczający</i>	29
XII. Dźwignia finansowa	29
XIII. Informacje dotyczące Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku	30
XIV. Ekspozycje kapitałowe w portfelu bankowym	32
Oświadczenie Zarządu	32

I. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Świerkłańcu został utworzony w 1961 roku.

Bank posiada osobowość prawną i jest spółdzielnią prowadzącą swą działalność na podstawie:

- ustawy z dnia 07 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (z późn. zm.);
- ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (z późn. zm.);
- ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (z późn. zm.);
- Statutu Banku Spółdzielczego w Świerkłańcu z dnia 16 maja 2006 r. (z późn. zm.).

Bank Spółdzielczy w Świerkłańcu z siedzibą w Świerkłańcu przy ulicy 3 Maja 33 wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000121333 w Sądzie Rejonowym w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy.

Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Bank przystąpił w 2015r. do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Zgodnie ze Statutem, Bank prowadzi działalność na terenie województwa śląskiego poprzez jednostkę macierzystą w Świerkłańcu oraz Filie Banku w: Ożarówicach, Tąpkowicach i Świerkłańcu.

Bank specjalizuje się w obsłudze finansowej małych i średnich przedsiębiorstw, rolników indywidualnych, osób fizycznych oraz jednostek samorządu terytorialnego prowadząc operacje zarówno w złotych jak i w walutach obcych.

II. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Polityki Informacyjnej Banku Spółdzielczego w Świerkłańcu oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zwanego dalej „Rozporządzeniem”.

W Banku obowiązują przepisy w zakresie wyliczania wymogów kapitałowych określone w Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, jak również w zakresie procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego zawarte w Uchwale 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011r.

III. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku i komórki organizacyjne. Organizację i zasady zarządzania ryzykiem zawiera Strategia zarządzania ryzykiem oraz polityki, instrukcje i regulaminy.

W procesie zarządzania ryzykiem strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

- 1) **Rada Nadzorcza** zatwierdza założenia dotyczące strategii i polityki działania Banku oraz strukturę organizacyjną, sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią i Planem ekonomiczno-finansowym Banku, dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. Rada Banku zatwierdza ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko) oraz system limitów ograniczających narażenie Banku na ryzyko, zapewnia, iż członkowie Zarządu posiadają odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji.
- 2) **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego, odpowiada za skuteczność ww. systemów oraz nadzór nad efektywnością tych procesów; jeśli to konieczne – dokonanie weryfikacji w celu usprawnienia tych systemów. Zarząd odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego, zatwierdza limity ograniczające ryzyko. Zarząd ustala strukturę organizacyjną dostosowaną do skali i charakteru prowadzonej działalności oraz do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka, zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem. Wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje. Podejmuje działania w celu minimalizowania negatywnych skutków ryzyka. Przedkłada Radzie Nadzorczej okresową informację na temat narażenia Banku na ryzyko.
- 3) **Główny księgowy** nadzoruje realizację przyjętych zasad wyliczania wymogów kapitałowych, opracowuje projekty planów ekonomiczno-finansowych, kontroluje ich wykonanie oraz przygotowuje projekty korekt planu, zarządza bieżącą płynnością finansową Banku.
- 4) **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank.
- 5) **Zespół zarządzania ryzykiem i analiz** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom i komitetom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
- 6) **System Ochrony Zrzeszenia BPS** sprawuje kontrolę i dokonuje oceny sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku. Dostarcza

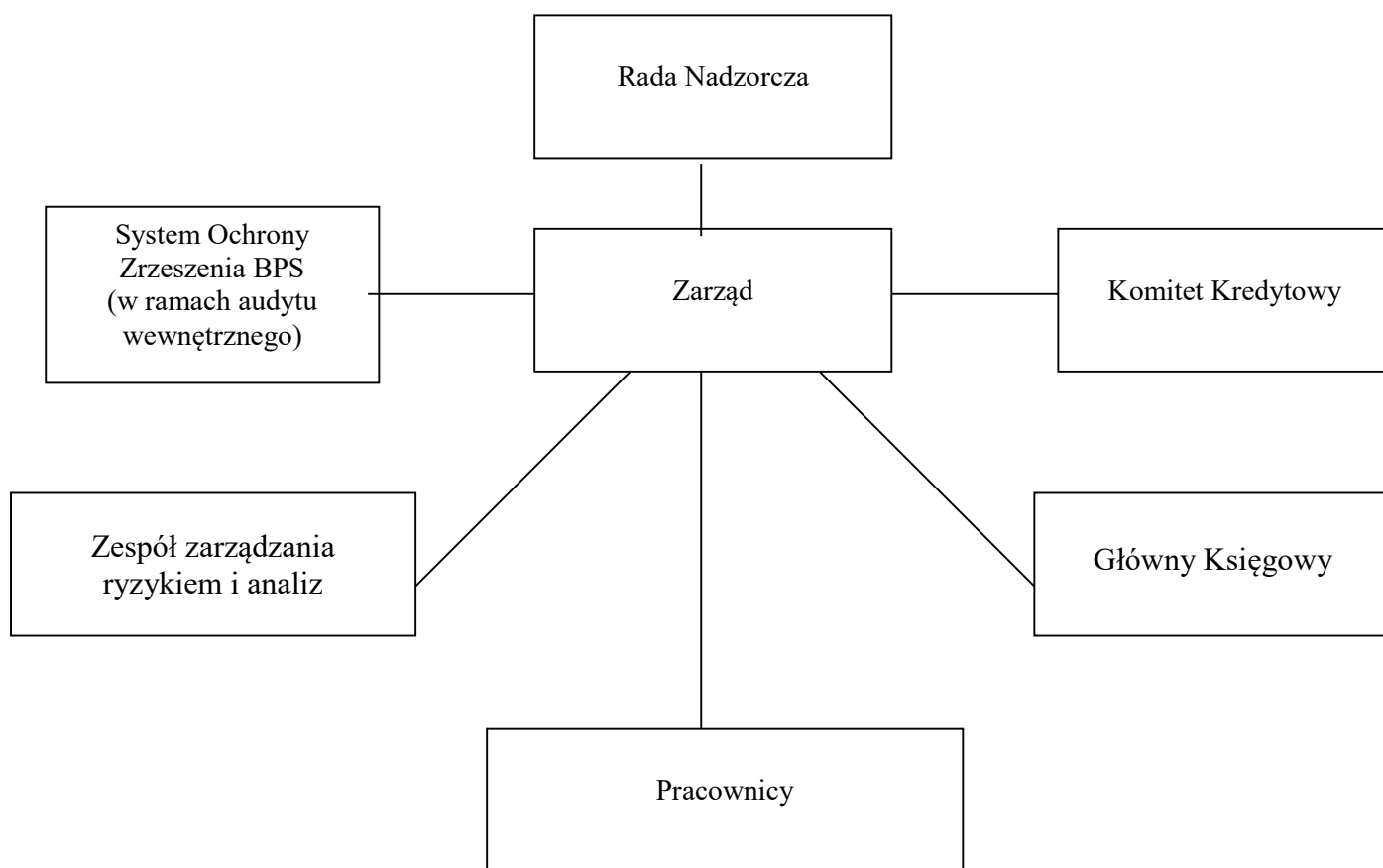

obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku.

- 7) **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązującymi w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Opis procesów raportowania i pomiaru ryzyka zawierają obowiązujące w Banku Instrukcje zarządzania poszczególnymi ryzykami. Zasady oraz tryb sporządzania i obiegu informacji w Banku określa Instrukcja sporządzania informacji zarządczej.

Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym składają się następujące czynności:

- gromadzenie informacji,
- identyfikacja ryzyka polegająca na określeniu źródeł ryzyka, zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
- limitowanie ryzyka,
- pomiar ryzyka,
- zarządzanie ryzykiem polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji i zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,

- monitorowanie polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
- raportowanie obejmujące cykliczne informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach,
- zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

IV. Ryzyko kredytowe (w tym zasady stosowania zabezpieczeń i ograniczeń ryzyka oraz procesów monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod redukcji ryzyka)

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych niewywiązywaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Ryzyko kredytowe dotyczy wszystkich aktywów bilansowych, do których Bank ma tytuł prawny oraz pozycji pozabilansowych. Obejmuje ono działalność kredytową oraz działalność na rynku hurtowym (lokaty międzybankowe, dłużne papiery wartościowe itp.). Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku jest zwiększenie bezpieczeństwa działalności kredytowej poprzez zapewnienie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. Zwiększenie bezpieczeństwa działalności kredytowej następuje również poprzez właściwą jakość oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skuteczny proces monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych Bank zarządza:

- ryzykiem pojedynczej transakcji kredytowej,
- ryzykiem łącznego portfela kredytowego,
- ryzykiem koncentracji zaangażowań,
- ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych,
- ryzykiem rezydualnym,

oraz stosuje określoną politykę zabezpieczeń.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym istotną rolę pełni:

- Rada Nadzorcza nadzorująca procesy zarządzania ryzykiem kredytowym,
- Prezes Zarządu nadzorujący ryzyko kredytowe Banku,
- Wiceprezes Zarządu nadzorujący działalność kredytową,
- Komitet Kredytowy opiniujący ryzyko transakcji kredytowych,
- Zespół zarządzania ryzykiem i analiz odpowiedzialny za opracowanie propozycji rodzajów i wysokości limitów wewnętrznych, ich okresową weryfikację, analizę ryzyka kredytowego, wewnętrzne regulacje Banku,

- Audyt wewnętrzny sprawowany przez System Ochrony Zrzeszenia BPS przeprowadzający kontrolę poprawności zarządzania ryzykiem kredytowym,
- wszyscy pracownicy Banku zobowiązani do przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku oraz do przeprowadzania rzetelnej kontroli bieżącej.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku obejmuje:

- identyfikację czynników ryzyka kredytowego,
- ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity),
- monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- zarządzanie ryzykiem rezydualnym,
- wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- testy warunków skrajnych,
- weryfikację przyjętych procedur,
- kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Bank prowadzi poprzez:

- 1) pomiar i ocenę jakości ekspozycji kredytowych,
- 2) identyfikację czynników ryzyka, dywersyfikację ryzyka,
- 3) ocenę poziomu i adekwatności rezerw,
- 4) ustanawianie, weryfikację oraz analizę wykorzystania i przestrzegania przyjętych limitów wewnętrznych,
- 5) analizę skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,
- 6) monitorowanie rynku podstawowych zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank,
- 7) pomiar poziomu pokrycia ekspozycji kredytowych zabezpieczeniami (w szczególności hipotecznymi), w tym poziom LtV,
- 8) analizę struktury portfela kredytowego w wielu przekrojach,
- 9) wykonywanie testów warunków skrajnych ekspozycji kredytowych,
- 10) monitorowanie ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
- 11) analizę skali odstępstw od ogólnych warunków kredytowania (stosowanych na podstawie decyzji Zarządu),
- 12) analizę wyników procesu dochodzenia roszczeń,
- 13) przedsięwzięcia organizacyjno-kadrowe polegające w szczególności na:
 - a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - b) rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka,
 - c) podziale nadzoru nad ryzykami wśród członków Zarządu,
 - d) prawidłowym przepływie informacji,
 - e) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
 - f) nadzorze nad działalnością kredytową.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji/kredytobiorcy Bank prowadzi poprzez:

- 1) badanie wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu,
- 2) wykorzystanie w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
- 3) prawidłowe zabezpieczanie zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantujące zwrotność kredytów,
- 4) bieżący monitoring zabezpieczeń kredytowych ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych,
- 5) dokonywanie okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzenie rezerw celowych,
- 6) prawidłowe prowadzenie windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
- 7) kontrolę procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z kredytobiorcą.

Zespół zarządzania ryzykiem i analiz sporządza miesięczne raporty dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym (w tym ryzykiem koncentracji) na potrzeby Zarządu, raporty są prezentowane również Radzie Nadzorczej Banku na zasadach określonych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008r. (Dz.U. Nr 235, poz. 1589 z późniejszymi zmianami).

Za ekspozycję przeterminowaną Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek niespłaconą w terminie.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w w/w Rozporządzeniu.

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii "normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- kategorii "pod obserwacją",
- grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub „stracone”.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznanym ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej

z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia. W zakresie technik ograniczania ryzyka kredytowego Bank pomniejsza podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. nr 235 poz. 1589 z późn. zm.).

Wartość ekspozycji, co do których zastosowano pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych na dzień 31.12.2016r.:

<i>Kategoria ekspozycji kredytowej</i>	<i>Wartość nominalna ekspozycji kredytowej stanowiąca podstawę tworzenia rezerwy celowej</i>	<i>Wartość pomniejszeń</i>	<i>Utworzona rezerwa celowa</i>
Pod obserwacją	0	0	0
Poniżej standardu	53	53	0
Wątpliwe	25	25	0
Stracone	768	403	365

Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

Zmiana stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe w okresie od dnia 01.01.2016 do dnia 31.12.2016 roku:

<i>Kategorie należności</i>	<i>Stan na 31.12.2015r.</i>	<i>Zwiększenia rezerw</i>	<i>Wykorzystanie rezerw</i>	<i>Rozwiązanie rezerw</i>	<i>Zmiana grupy kredytu</i>	<i>Stan na 31.12.2016r.</i>	<i>Wymagany poziom rezerw</i>
Należności normalne - sektor niefinansowy	15.824,19	13.385,37	0,00	12.474,95	0,00	16.734,61	16.734,61
Należności pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności stracone	366.899,13	0,00	0,00	1.797,85	0,00	365.101,28	365.101,28
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	366.899,13	0,00	0,00	1.797,85	0,00	365.101,28	365.101,28
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem:	382.723,32	13.385,37	0,00	14.272,80	0,00	381.835,89	381.835,89

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2016r. wyniosła 43.945 tys. zł.

Należności Banku wg stanu na 31.12.2016 roku:

Lokaty i środki na rachunkach bieżących nostro	15.655
Kredyty i pożyczki	28.854
Odsetki i inne należności	77
Należności brutto razem	44.586
Rezerwy na należności i korekty wartości	641
Należności netto razem	43.945

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego na dzień 31.12.2016r. wyniósł 2.341 tys. zł.

Na dzień 31.12.2016r. udział należności „zagrożonych” w obligu kredytowym Banku kształtuje się na poziomie 846 tys. zł, tj. 2,93% obligu kredytowego. Należności te zostały zakwalifikowane do następujących kategorii: „poniżej standardu” – 0,18%, „wątpliwe” – 0,09%, „stracone” – 2,66%.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

W ramach ryzyka kredytowego Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grup klientów, produktów, branż, zabezpieczeń. W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań.

Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań, mających na celu dywersyfikację tego ryzyka, uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.

Zasady klasyfikacji ryzyka koncentracji zaangażowań pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o Instrukcję wyznaczania wymogów kapitałowych oraz szacowania i oceny adekwatności kapitałowej.

Struktura zaangażowania kredytowego według segmentów branżowych w odniesieniu do funduszy własnych na dzień 31.12.2016r.:

<i>Branża</i>	<i>Udział branż w funduszy własnych (w %)</i>
Produkcja poza artykułami spożywczymi	28,17%
Handel	32,63%
Transport	20,36%
Działy specjalne produkcji rolnej	2,32%
Produkcja artykułów spożywczych	15,74%
Budownictwo	22,07%
Rolnictwo	0,35%
Usługi i działalność gdzie indziej niesklasyfikowana	88,30%

Struktura zaangażowania kredytowego Banku wobec największych podmiotów w odniesieniu do funduszy własnych na dzień 31.12.2016.:

<i>Podmiot</i>	<i>Zaangażowanie (w %)</i>
Podmiot A	24,82%
Podmiot B	24,38%
Podmiot C	19,35%
Podmiot D	18,84%
Podmiot E	18,53%
Podmiot F	17,73%
Podmiot G	16,55%
Podmiot H	15,03%
Podmiot I	12,97%
Podmiot J	11,44%
Podmiot K	10,61%
Podmiot L	9,55%
Podmiot Ł	3,12%
Razem zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe podmiotów	202,92%

Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank dokonuje jego pomiaru i oceny poprzez:

1. analizę skuteczności zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem hipoteki na nieruchomości w ramach zarządzania ryzykiem rezydualnym;
2. ustalenie i monitorowanie wewnętrznych limitów zaangażowania w ekspozycje kredytowe zabezpieczonych hipotecznie;
3. monitoring ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz rynkowych cen nieruchomości zgodnie z przyjętymi w Banku regulacjami w tym zakresie;
4. analizę wpływu wzrostu rynkowych stóp procentowych na spłacalność kredytów poprzez analizę przyczyn każdego przypadku braku spłat kredytów z tytułu wzrostu oprocentowania;
5. analizę struktury długoterminowych aktywów i pasywów Banku, zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem płynności;
6. ocenę wpływu spadku cen nieruchomości na poziom ryzyka Banku według procedur przyjętych w Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym;
7. wyznaczenie i monitorowanie maksymalnego wskaźnika LtV.

Bank monitoruje zmiany zachodzące na rynku nieruchomości oraz weryfikuje wartość rynkową nieruchomości stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych. Weryfikacja i monitoring prowadzone są na podstawie dokumentów przedkładanych przez kredytobiorcę oraz informacji i danych gromadzonych bezpośrednio przez pracowników Banku z wykorzystaniem danych i analiz udostępnianych w mediach.

Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych

Bank monitoruje ryzyko kredytowe na jakie jest narażony w związku z zaangażowaniem w detaliczne ekspozycje kredytowe, określa poziom tego ryzyka oraz dokonuje jego analizy w celu weryfikacji poziomu ryzyka.

W analizie portfelowej ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych Bank uwzględnia w szczególności:

- 1) jakość i strukturę ekspozycji kredytowych,
- 2) poziom zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,
- 3) poziom rezerw,
- 4) wykorzystanie i przestrzeganie przyjętych limitów,
- 5) skalę odstępstw,
- 6) wyniki procesu monitorowania ekspozycji,
- 7) wyniki procesu dochodzenia roszczeń.

Limity w zakresie detalicznych ekspozycji kredytowych zawarte są w Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym.

Analizy ryzyka w zakresie detalicznych ekspozycji kredytowych, wykonywane przez Zespół zarządzania ryzykiem i analiz, przedkładane są Zarządowi Banku. Zarząd Banku okresowo, nie rzadziej niż raz na kwartał, przedkłada Radzie Nadzorczej sprawozdanie na temat poziomu ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych.

Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

Ryzyko rezydualne jest związane z mniejszą niż zakładano skutecznością zabezpieczeń kredytowych. Przyczyną mogą być zmiany zachodzące w otoczeniu Banku (zmiany przepisów prawa, pogorszenie się sytuacji ekonomicznej w kraju jak i sytuacji majątkowej klientów) oraz niedostosowanie bądź nieprzestrzeganie wewnętrznych regulacji dotyczących ustanawiania oraz monitorowania zabezpieczeń kredytowych.

W celu ograniczania ryzyka rezydualnego prowadzony jest systematyczny monitoring skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń kredytowych, który ma na celu także weryfikację przyjętych przez Bank limitów. Dokonywany jest on w oparciu o analizę wskaźnika LtV, analizę wskaźnika koncentracji z tytułu jednego rodzaju zabezpieczenia, analizę informacji na temat prowadzonych egzekucji komorniczych z przyjętych zabezpieczeń, ocenę jakości zabezpieczeń pomniejszających podstawę tworzenia rezerw celowych, ocenę skuteczności przyjętych zabezpieczeń w oparciu o informacje rynkowe oraz kontrole przestrzegania wewnętrznych regulacji przez pracowników kredytowych.

Polityka zabezpieczeń

W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami.

Wartość przyjmowanych zabezpieczeń na nieruchomości powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania uwzględniając rodzaj nieruchomości (mieszkalna, komercyjna), rynek zabezpieczeń (pierwotny, wtórny), rodzaj produktu itp.

Podstawowe zabezpieczenia, uznawane za najkorzystniejsze przez Bank to:

- 1) zdeponowane w Banku lub innym banku, będącym stroną trzecią, środki pieniężne,
- 2) hipoteka na nieruchomości komercyjnej,
- 3) hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
- 4) dłużne papiery wartościowe emitowane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Narodowy Bank Polski,
- 5) polisy ubezpieczeniowe na życie, z których prawa zostały przeniesione na Bank lub na których został ustanowiony zastaw na rzecz Banku,
- 6) poręczenia i gwarancje jednostek samorządu terytorialnego, banków, podmiotów gospodarczych o dobrej sytuacji finansowej.

Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:

- 1) skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów,
- 2) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych,
- 3) przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

W przypadku zabezpieczenia hipotecznego spłaty kredytu Bank stosuje cesję należności z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości od ognia i zdarzeń losowych.

W Banku funkcjonują procedury monitorowania stanu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń w postaci hipotek na nieruchomościach, zgodnie z Rekomendacją S. Bank systematycznie śledzi zmiany na lokalnym rynku nieruchomości oraz analizuje trendy ogólnokrajowe.

Bank dokonuje przeglądu i aktualizacji wartości zabezpieczeń obniżających podstawę tworzenia rezerw celowych w terminach obowiązujących dla przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

V. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest definiowane jako zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Podstawowe cele zarządzania płynnością finansową Banku to: zapewnienie zdolności do wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań przez Bank, dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych (w tym w szczególności nadzorczych miar płynności wynikających z Uchwały nr 386/2008 KNF oraz wskaźnika płynności krótkoterminowej LCR).

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie bez istotnej utraty ich wartości.

W związku z powyższym, celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która zatwierdziła akceptowany poziom podejmowanego ryzyka oraz sprawowała ogólny nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem płynności w zakresie zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem i planem ekonomiczno-finansowym Banku;
- 2) Zarząd Banku, który odpowiadał za organizację i monitorowanie procesu zarządzania płynnością oraz wprowadzenie struktury organizacyjnej zapewniającej rozdzielenie funkcji pomiędzy jednostkami przeprowadzającymi transakcje mające wpływ na ryzyko płynności i jednostkami odpowiedzialnymi za pomiar, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka płynności;
- 3) Członek Zarządu pełniący funkcję Głównego Księgowego, który wykonywał bezpośrednie, bieżące zadania związane z utrzymywaniem bieżącej płynności Banku polegające na optymalnym zarządzaniu środkami Banku w celu jak najbardziej rentownego ich zagospodarowania oraz wywiązywania się Banku z zawartych umów kredytowych i depozytowych;
- 4) Zespół zarządzania ryzykiem i analiz odpowiedzialny za pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowywanie projektów regulacji wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem płynności;
- 5) Audyt wewnętrzny sprawowany przez Bank Zrzeszający przeprowadzający kontrolę poprawności zarządzania ryzykiem płynności;
- 6) Pozostałe komórki organizacyjne zobowiązane do przygotowywania i dostarczania informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego zarządzania płynnością Banku, a także do wykonywania zadań związanych z realizacją planów awaryjnych.

Do głównych źródeł występowania ryzyka płynności w Banku zalicza się:

- 1) niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Banku,
- 2) ryzyka związane ze stroną pasywną bilansu Banku:
 - a) ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów,
 - b) ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów oraz zaciągania kredytów i pożyczek,
 - c) ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku;

- 3) ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku:
 - a) ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych lub możliwości zbycia tych aktywów,
 - b) ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku,
 - c) ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności;
- 4) ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- 5) inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku, do których zaliczamy:
 - a) wzrost aktywów niepracujących,
 - b) brak możliwości pozyskiwania nowych klientów,
 - c) zmiany przepisów prawnych mogące wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

Zarządzanie płynnością odbywa się w następujących horyzontach czasowych:

- a) płynność śróddzienna – w bieżącym dniu;
- b) płynność krótkoterminowa – w okresie 30 kolejnych dni;
- c) płynność średnioterminowa – w okresie powyżej 1 miesiąca do 12 miesięcy;
- d) płynność długoterminowa – w okresie powyżej 12 miesięcy.

Bank realizując przyjęte cele w zakresie zarządzania ryzykiem płynności kierował się zasadą utrzymywania pożądanego poziomu aktywów płynnych pozwalającego na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych oraz lokowania nadwyżek środków finansowych w lokaty terminowe w Banku Zrzeszającym oraz bony pieniężne NBP. Płynność płatnicza Banku była kształtowana głównie przez środki pozyskiwane od sektora niefinansowego oraz alokację nadwyżki finansowej po stronie aktywnej.

Podstawowym źródłem finansowania działalności Banku są przyjęte depozyty zdywersyfikowane pod względem struktury podmiotowej i terminowej. Bank dąży do stałego rozwoju posiadanej bazy depozytowej, w tym w szczególności stabilnych depozytów umożliwiających finansowanie wzrostu aktywów. Bank prowadzi działania w zakresie pozyskiwania finansowania poprzez stosowanie atrakcyjnego oprocentowania lokat terminowych oraz bogatą ofertę rachunków bankowych. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na wzrost sprzedaży usług bankowych, w tym depozytów są działania reklamowe. Bank prowadzi i będzie prowadził działania reklamowe poprzez kampanie reklamowe przygotowane wspólnie z Bankiem Zrzeszającym oraz reklamę opracowaną samodzielnie przez Bank.

Struktura podstawowych źródeł finansowania Banku na dzień 31.12.2016r.:

<i>Rodzaj</i>	<i>Stan</i>
Sektor finansowy	0
Sektor niefinansowy, w tym:	36.519
- przedsiębiorstwa prywatne, spółdzielnie	3.728
- przedsiębiorcy indywidualni	1.493
- rolnicy indywidualni	459
- osoby fizyczne	29.683
- instytucje niekomercyjne	1.156
Budżet	6.161
Razem:	42.680

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, tj. poprzez:

- codzienną analizę przepływu środków pieniężnych oraz zagospodarowania wolnych środków,
- codzienne wyznaczanie i utrzymywanie nadzorczych norm płynności oraz wskaźnika płynności krótkoterminowej LCR,
- gromadzenie i sprawozdawanie danych finansowych kształtujących poziom wskaźnika płynności długoterminowej NSFR,
- codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych i łatwo zbywalnych papierów wartościowych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów,
- analizę urealnionej luki płynności,
- wyznaczanie i monitorowanie wykorzystania limitów finansowania portfela kredytowego, w tym finansowania kredytów o terminach zapadalności powyżej 10 lat,
- wyznaczanie osadu we wkładach dla depozytów bieżących i terminowych podmiotów niefinansowych oraz osadu na udzielonych zobowiązaniach pozabilansowych o charakterze finansowym,
- kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki,
- kontrolę środków na rachunkach nostro w walutach wymienialnych, zabezpieczając płynność dewizową Banku poprzez transakcje na walutowym rynku międzybankowym,
- analizę stopnia zrywalności depozytów terminowych i wcześniejszych spłat kredytów,
- analizę wskaźników płynności i stabilności bazy depozytowej,
- wykonywanie testów warunków skrajnych,
- reakcję na zagrożenia dla utrzymania płynności, uruchomienie i realizacja planów i procedur awaryjnych,
- kontrolę i weryfikację poprawności działania procesu zarządzania ryzykiem płynności.

Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności i na ich podstawie ustala założenia do przeprowadzania testów warunków skrajnych, badających wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych badając wpływ zmian na ryzyko płynności Banku następujących czynników:

- 1) spadku posiadanej na dzień analizy bazy depozytowej o 20%;
- 2) spadku posiadanej na dzień analizy bazy depozytowej o:
 - 30% w odniesieniu do depozytów, dla których Bank oferuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
 - 40% w odniesieniu do depozytów, z których środki mogą zostać wycofane za pomocą kanałów innych niż tradycyjne (w szczególności za pomocą kanału internetowego lub mobilnego),
 - 20 % w odniesieniu do pozostałych depozytów;

- 3) spadku posiadanej na dzień analizy bazy depozytowej - test odwrócony;
- 4) pogorszenia się jakości portfela kredytowego – analiza scenariuszowa;
- 5) pogorszenia się jakości portfela kredytowego oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego – analiza scenariuszowa;
- 6) pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego oraz spadku depozytów terminowych – analiza scenariuszowa;
- 7) pogorszenia się spłacalności długoterminowych kredytów na finansowanie nieruchomości;
- 8) wzrostu o 20 % aktywów niepłynnych

W Banku przeprowadza się również test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku.

Wyniki testów wykorzystywane są w szczególności w procesie tworzenia awaryjnych planów płynności, w procesie planowania strategicznego Banku oraz podejmowania działań naprawczych lub mających na celu ograniczenie ekspozycji Banku na ryzyko płynności.

Na koniec 2016r. Bank nie tworzył dodatkowego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności.

Bank Spółdzielczy w Świerkłańcu dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień roboczy. W 2016r. nadzorcze miary płynności kształtowały się na bezpiecznym poziomie.

Kalkulacja nadzorczych miar płynności Banku na dzień 30.12.2016r.:

<i>Pozycja</i>	<i>Stan</i>
Podstawowa rezerwa płynności	9.343
Uzupełniająca rezerwa płynności	11.825
Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	561
Aktywa o ograniczonej płynności	28.003
Aktywa niepłynne	2.499
Aktywa ogółem	52.230
Fundusze własne	8.096
M1	41%
M2	3,24

Celem implementacji pakietu legislacyjnego CDR IV/CRR Bank ma obowiązek monitorowania i sprawozdawania w zakresie: aktywów płynnych, wypływów płynności, wpływów płynności, pozycji zapewniających stabilne finansowanie, pozycji wymagających stabilnego finansowania, stanowiących pozycje wskaźników LCR i NSFR. W okresie 2016 roku Bank osiągnął poprawne wielkości powyższych wskaźników kształtujące się powyżej minimalnych wymaganych poziomów.

Kalkulacja wskaźnika płynności krótkoterminowej LCR na dzień 31.12.2016r.:

<i>Pozycja</i>	<i>Stan</i>
Aktywa płynne	10.547
Wypływy płynności	7.764
Wpływy płynności	2.776
LCR	211%

Zestawienie luki płynności wg stanu na 31.12.2016r.:

Wyszczególnienie	Avista stan na dzień 31.12.2016r.	pow. 1 dnia do 7 dni	pow. 7 dni do 1 m-ca	pow. 1 m-ca do 3 m-cy	pow. 3 m- cy do 6 m- cy	pow. 6 m- cy do 12 m- cy
Aktywa ogółem wg terminów zapadalności	6.174,00	6.938,00	8.727,00	3.099,00	2.421,00	2.534,00
Pasywa ogółem wg terminów wymagalności	11.831,00	3.667,00	3.843,00	5.419,00	5.571,00	5.637,00
Luka płynności	-5.657,00	3.271,00	4.884,00	-2.320,00	-3.150,00	-3.102,00
Luka płynności skumulowana	-5.657,00	-2.386,00	2.498,00	178,00	-2.972,00	-6.074,00

Wyszczególnienie	pow. 1 roku do 3 lat	pow. 3 lat do 5 lat	pow. 5 lat do 10 lat	pow. 10 lat do 20 lat	powyżej 20 lat
Aktywa ogółem wg terminów zapadalności	7.050,00	3.897,00	4.944,00	2.992,00	3.852,00
Pasywa ogółem wg terminów wymagalności	3.176,00	2.792,00	2.847,00	2.765,00	11.095,00
Luka płynności	3.873,00	1.105,00	2.097,00	227,00	-7.243,00
Luka płynności skumulowana	-2.201,00	-1.096,00	1.001,00	1.228,00	-6.015,00

Bank, funkcjonując w zrzeczeniu Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz w Systemie Ochrony Zrzeczenia BPS, posiada dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach zrzeczenia:

- limit płynnościowy przyznany przez Bank Zrzeszający,
- Fundusz Pomocowy,
- depozyt obowiązkowy,
- Fundusz Zabezpieczający.

Tryb obiegu informacji i współpracy poszczególnych komórek organizacyjnych Banku w ramach systemu zarządzania płynnością uwzględnia organy nadzorcze Banku, a także komórki pełniące funkcje operacyjne oraz kontrolne.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania płynnością zapewnia codzienny monitoring poziomu ryzyka płynności. Dienne raporty obrazujące bieżącą sytuację płynnościową Banku, przekazywane są Członkowi Zarządu pełniącemu funkcję Głównego Księgowego. Nie rzadziej niż raz w miesiącu informacje, raporty i wnioski dotyczące ryzyka płynności, są przedmiotem obrad Zarządu Banku, a raz na kwartał Rady Nadzorczej Banku.

Obowiązujący w Banku system limitów obejmuje wszystkie istotne obszary występowania ryzyka płynności. Przypadki przekroczenia bądź niedotrzymania limitów miały charakter ostrzegawczy i nie stanowiły zagrożenia dla bezpieczeństwa funkcjonowania Banku.

VI. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stopy procentowej na aktualny i przyszły wynik finansowy Banku oraz jego kapitał, wynikające z wrażliwości stawek oprocentowania aktywów i pasywów Banku na zmianę rynkowych stóp procentowych, w tym:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych, z uwzględnieniem pozycji pozabilansowych,
- ryzyko bazowe - ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP), w oparciu o które wyznaczone jest oprocentowanie produktów / instrumentów generujących przychody / koszty odsetkowe, w przypadku gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach,
- ryzyko krzywej dochodowości – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi danego rynku lub indeksu odnoszącymi się do różnych terminów przeszacowania (w szczególności powyżej 1 roku), które może przyczynić się do nasilenia efektu niedopasowania terminów przeszacowania,
- ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z wpisanych w produkty oferowane przez Bank praw klienta do wcześniejszej spłaty należności (kredytu) lub wycofania zobowiązań (depozytu).

Ze względu na charakter i złożoność prowadzonej działalności, strukturę bilansu, wielkość i strukturę organizacyjną Banku oraz wielkość narażenia na ryzyko stopy procentowej w Banku identyfikuje się następujące rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
- ryzyko bazowe,
- ryzyko opcji klienta.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej ma na celu utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii.

Celem Banku jest utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych. Bank utrzymuje pozycję luki w ramach limitów przyjętych w Instrukcji zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Wewnętrzne regulacje Banku dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej uwzględniają kluczowe zagadnienia zawarte w rekomendacjach nadzorczych. Ryzyko stopy procentowej monitorowane jest poprzez analizę ryzyka luki i profilu stopy procentowej bilansu Banku oraz analizę wykorzystania i przestrzegania przyjętych limitów wewnętrznych. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych i jest prezentowany na posiedzeniach Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

W celu prawidłowego monitoringu ryzyka stopy procentowej Bank prowadzi ponadto analizy symulacyjne z uwzględnieniem scenariusza szokowego.

Metody pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowane w Banku:

- analiza i pomiar ryzyka stopy procentowej metodą luki niedopasowania terminów przeszacowania,
- symulacje możliwego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku,
- analiza ryzyka opcji klienta.

Na dzień 31.12.2016r. obliczono potencjalną zmianę wyniku finansowego (odsetkowego) dla szokowego spadku lub wzrostu stóp procentowych (zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez Bank – zmiana o 200 pb). Test warunków skrajnych przy skrajnym spadku stóp procentowych o 200 pb. wykazał potencjalną zmianę wyniku odsetkowego w skali roku w wartości 4,29% funduszy własnych – limit max. 3,50%)

Zestawienie luki stopy procentowej wg stanu na 31.12.2016 .:

Wyszczególnienie						
	do 1 dnia	pow. 1dnia do 1 m-ca	pow. 1 m-ca do 3 m-cy	pow. 3 m-cy do 6 m-cy	pow. 6 m-cy do 1 roku	pow. 1 roku
Aktywa ogółem wg terminów przeszacowań	31.184	10.563	106	115	165	373
Pasywa ogółem wg terminów przeszacowań	28.988	0	460	3.077	726	0
Luka okresowa	2.196	10.563	-354	-2.962	-561	373
Luka skumulowana	2.196	12.759	12.405	9.443	8.882	9.254

Na koniec 2016r. utworzono dodatkowy wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka stopy procentowej w wysokości 185 tys. zł.

VII. Ryzyko rynkowe (walutowe)

Ryzyko walutowe to niebezpieczeństwo pogorszenia się sytuacji finansowej Banku wskutek niekorzystnej zmiany kursu walutowego.

W szczególności jest ono związane z:

- 1) niedopasowaniem odpowiednich pozycji aktywów i pasywów Banku, których wartość wyrażona jest w walucie obcej,
- 2) zawartymi transakcjami, tj. zmianą kursu walutowego między dniem zawarcia transakcji a dniem, w którym otrzymywana jest płatność (ryzyko kursowe).

Obok Rady Nadzorczej i Zarządu koordynujących politykę zarządzania ryzykiem na najwyższym szczeblu, w procesie zarządzania ryzykiem walutowym uczestniczą Główny Księgowy, Zespół zarządzania ryzykiem i analiz oraz pozostałe komórki organizacyjne zobowiązane do przygotowywania i dostarczania informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego zarządzania ryzykiem walutowym Banku. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.

Dla zapewnienia prawidłowego zarządzania ryzykiem walutowym nalicza się pozycje walutowe indywidualne – pozycje netto dla każdej waluty obcej oddzielnie oraz całkowitą pozycję walutową Banku na każdy dzień roboczy.

Bank obsługuje operacje w walucie krajów Europejskiej Unii Gospodarczej i Walutowej (EUR) oraz dolara amerykańskiego (USD). Działalność dewizowa koncentruje się na rozliczaniu przychodzących przekazów dewizowych, realizacji przekazów zleconych przez klientów Banku oraz bezgotówkowej i gotówkowej wymianie walut. Skala operacji walutowych występujących w 2016 r. w Banku była niewielka.

Test warunków skrajnych przeprowadzony przy założeniu spadku kursu złotego w stosunku do poszczególnych walut o 20%, wykazał, że spadek wartości waluty krajowej nie ma istotnego wpływu na kształtowanie się wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego oraz współczynnika wypłacalności.

Na dzień 31.12.2016r. całkowita pozycja walutowa ukształtowała się na poziomie 0,03% funduszy własnych, w związku z czym Bank nie tworzył wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka walutowego.

VIII. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest to możliwość poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko prawne, nie obejmuje ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego, które związane jest z ryzykiem biznesowym.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku wdrożono według postanowień Uchwały Nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego oraz Rekomendacji D i M, co w szczególności przejawia się jasnym określeniem kompetencji i zadań w zakresie nadzorowania i kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również w zakresie realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem.

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wyznaczają: Strategia zarządzania ryzykiem, określająca najistotniejsze cele zarządzania ryzykiem operacyjnym, Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym, zawierająca opis struktury organizacyjnej oraz model procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku oraz Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym. Celem nadrzędnym systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym jest utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) sprawuje nadzór nad skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku,
 - 2) zatwierdza dokumenty strategiczne w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku oraz strukturę organizacyjną powołaną w celu zarządzania tym ryzykiem.
2. Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację strategii, polityk oraz regulaminów i instrukcji w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - 2) wprowadza strukturę organizacyjną w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - 3) zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - 4) przedkłada Radzie Nadzorczej okresową informację na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne.
3. Zespół zarządzania ryzykiem i analiz:
 - 1) gromadzi informacje o zdarzeniach ryzyka operacyjnego otrzymywane od pracowników Banku oraz opracowuje i aktualizuje zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym

określone przez system aktów normatywnych definiujących proces zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz sposoby realizowania tego procesu,

- 2) inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
 - 3) prowadzi analizy profilu i monitoruje poziom ryzyka operacyjnego w Banku,
 - 4) opracowuje standardowe analizy i raporty dla potrzeb Rady Nadzorczej i Zarządu Banku, a także sprawozdania wynikające z obowiązku informacyjnego wobec uprawnionych instytucji zewnętrznych,
 - 5) składa Radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku raporty na temat poziomu ryzyka operacyjnego oraz informacje o najpoważniejszych zagrożeniach związanych z występowaniem ryzyka operacyjnego.
4. Audyt wewnętrzny sprawowany przez System Ochrony Zrzeszenia BPS ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dokonywanie przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku.
 5. Pozostałe komórki organizacyjne i stanowiska pracy w Banku są zobowiązane do przekazywania informacji o zdarzeniach z zakresu ryzyka operacyjnego w trybie określonym w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym zapewnia bezpieczną, niezakłóconą i ciągłą działalność Banku poprzez m.in. organizowanie pracy i zarządzanie pracownikami, kreowanie w świadomości pracowników poczucia odpowiedzialności za wykonywanie nałożonych obowiązków, zachowanie poufności informacji chronionych, ochronę wszystkich grup informacji przetwarzanych w Banku, ochronę systemów i przetwarzanych w nich informacji w ramach procesów bankowych, bezpieczny i niezakłócony przebieg procesów bankowych, bezpieczeństwo pracowników i klientów Banku oraz zasobów materialnych Banku, dobór i stosowanie zabezpieczeń technicznych oraz gotowość do podjęcia działań w sytuacjach kryzysowych.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane ex ante (straty potencjalne), poprzez samoocenę ryzyka ex post (straty rzeczywiste) i poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych. Dane dotyczące zdarzeń operacyjnych gromadzone są w podziale na kategorie zdarzeń.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację kwartalną dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne.

Informacja ta zawiera:

- analizę strat poniesionych przez Bank z tytułu zrealizowanego ryzyka operacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem strat istotnych,
- obliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego metodą wskaźnika bazowego.

Zarządowi Banku prezentowana jest również bieżąca informacja o istotnych stratach operacyjnych.

W ramach pomiaru ryzyka operacyjnego Bank buduje historyczną bazę zdarzeń operacyjnych z uwzględnieniem ich skutków. Dane te gromadzone są z podziałem na obszary działania, kategorie i rodzaje zdarzeń w systemie informatycznym OperNet, wspomagającym obsługę zintegrowanego zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz realizację elementów procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym. Monitorowanie zdarzeń pozwala na podejmowanie działań w zakresie ograniczania skutków zdarzeń oraz wdrożenie instrumentów ograniczających ryzyko ich wystąpienia w przyszłości.

W ocenie poziomu ryzyka operacyjnego w poszczególnych obszarach ryzyka Bank wykorzystuje kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI), których progową wartość określa się na podstawie analizy historycznej. Wartości progowe KRI są wyznaczane w celu określenia poziomów akceptacji skumulowanych wielkości określających stan parametrów charakteryzujących ryzyko operacyjne w obszarach Banku najbardziej wrażliwych na występowanie tego ryzyka. Dla każdego wskaźnika KRI wyznaczane są limity określające poziom ryzyka operacyjnego.

W celu identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego sporządzana jest mapa ryzyka, która służy do porządkowania grup zdarzeń ryzyka operacyjnego pod kątem wysokości strat (dotkliwości) oraz prawdopodobieństwa ich występowania (częstotliwości).

Połączenie zestawienia linii biznesowych z rodzajami zdarzeń operacyjnych tworzy macierz linii biznesowych i rodzajów ryzyka operacyjnego – zwaną macierzą bazylejską ryzyka operacyjnego – wykorzystywaną w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym w celu ustalenia i analizowania rozkładu strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego.

W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego oraz zminimalizowania skutków wystąpienia sytuacji kryzysowych Bank wdraża narzędzia redukcji ryzyka, które można podzielić na:

- organizacyjne,
- programowe,
- techniczne.

Dla krytycznych, istotnych zasobów Banku sporządza się ponadto plany awaryjne oraz plany ciągłości działania.

W okresie od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku zarejestrowano w Banku 41 zdarzeń ryzyka operacyjnego, które wygenerowały koszty w kwocie 1 tys. zł. Zarejestrowane w 2016 roku zdarzenia nie przyniosły istotnych strat, tzn. poniesione straty nie osiągnęły poziomu 0,5% funduszy własnych w skali roku.

W ramach ryzyka operacyjnego Bank identyfikuje ryzyko outsourcingu czyli ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania Banku, jego majątek lub pracowników. Bank kieruje się przy tym zasadą, że każda forma outsourcingu, bez względu na przedmiot związana jest z ponoszeniem przez Bank ryzyka operacyjnego. Bank zakłada, iż umowy outsourcingu będą realizowane w zakresie obsługi systemów IT, w tym: centrum zapasowego, z dostawcą systemu operacyjnego firmą SoftNet sp. z o.o. oraz z firmą IT CARD Centrum Technologii Płatniczych SA w zakresie obsługi autoryzacyjnej transakcji w bankomatach, transakcji bezgotówkowych w terminalach płatniczych POS oraz wydawania kart płatniczych oraz firmą Blue Media SA w zakresie wdrożenia i korzystania z usług wysyłania i odbioru wiadomości sms poprzez „SMS Gateway”.

W pozostałym zakresie Bank na dzień 31.12.2016 roku nie zlecał czynności podmiotom zewnętrznym. Bank regularnie, w terminach przewidzianych w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej, bada sytuację ekonomiczną dostawcy oraz jakość świadczonych usług.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2016r. wyniósł 332 tys. zł.

IX. Ryzyko braku zgodności

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nieprzestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych.

Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności.

Realizacja tych celów wymagała wprowadzenia w Banku procedur umożliwiających monitorowanie, pomiar, raportowanie oraz kontrolowanie ryzyka, na które może być narażony w wyniku nieprzestrzegania wewnętrznych lub zewnętrznych regulacji. Bank posiada sformalizowane zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności zawarte w Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz Polityce zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności uczestniczą następujące organy i komórki organizacyjne Banku, do zadań których należy między innymi:

- 1) Rada Nadzorcza Banku: zatwierdza Strategię zarządzania ryzykiem, w której zawarto cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz politykę zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności, otrzymuje i zatwierdza analizę ryzyka braku zgodności oraz wyniki audytu wewnętrznego w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) Zarząd Banku: wyznacza osoby odpowiedzialne za nadzorowanie ryzyka braku zgodności, otrzymuje i wykorzystuje w procesie podejmowania decyzji sprawozdania z kontroli zewnętrznych oraz audytu wewnętrznego, na podstawie otrzymywanych raportów zgodności oraz wyników kontroli podejmuje działania zmierzające do ograniczania ryzyka, przeprowadza kontrolę funkcjonalną w zakresie przestrzegania regulacji;
- 3) Zespół zarządzania ryzykiem i analiz: prowadzi działania na rzecz zapewnienia zgodności działalności Banku z prawem oraz przyjętymi standardami postępowania, prowadzi działania na rzecz zapewnienia zgodności obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych z przepisami prawa, współpracuje z komórkami wewnętrznymi Banku w zakresie oceny i monitorowania ryzyka braku zgodności, wyjaśniania zdarzenia braku zgodności, analizuje i prezentuje Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej okresowe sprawozdania ze skutków ryzyka braku zgodności, opracowuje regulacje wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 4) Wszyscy pracownicy Banku: do ich zadań należy bieżące śledzenie zmian w regulacjach dotyczących wykonywanych zagadnień, zgłaszanie propozycji zmian w procedurach wewnętrznych oraz w organizacji pracy Banku w celu lepszego dostosowania wykonywanych zadań do zmieniających się przepisów prawa, przestrzeganie przepisów

zewnątrznych i wewnętrznych, zgłaszanie niespójności, przeprowadzanie rzetelnej kontroli bieżącej.

Raportowanie ewentualnych skutków nieprzestrzegania przez Bank wewnętrznych regulacji, przepisów prawa, wymogów organów nadzorczych, rekomendacji i standardów rynkowych monitorowanie zaistniałych incydentów, podejmowanie działań wspierających oraz naprawczych, składających się na ryzyko braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej odbywa się w cyklach kwartalnych.

X. Fundusze własne

Fundusze własne są znaczącym źródłem finansowania działalności Banku i gwarancją jego rozwoju. Stanowią także zabezpieczenie w przypadku poniesienia straty przez Bank. Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku, co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania klientów Banku.

Bank posiada fundusze własne odpowiadające wymogom nadzorczym oraz dostosowane do rozmiarów prowadzonej działalności, tj. na poziomie zapewniającym stabilną sytuację ekonomiczną.

Fundusze własne Banku (uznany kapitał) na dzień 31.12.2016r. składały się z kapitału podstawowego Tier I i wynosiły 8.096 tys. zł. W Banku nie występuje kapitał dodatkowy Tier I ani kapitał Tier II.

Struktura Funduszy własnych Banku obliczonych zgodnie z Rozporządzeniem według stanu na dzień 31.12.2016 roku:

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość (w tys. zł)
I.	Fundusze własne	8.096
1.1	Kapitał Tier I	8.096
1.1.1	Kapitał podstawowy Tier I	8.096
1.1.1.1	Kapitał rezerwowy	8.010
1.1.1.2	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	60
1.1.1.3	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	82
1.1.1.4	Zyski zatrzymane	0
	zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	155
	(-) część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	-155
1.1.1.5	Skumulowane inne całkowite dochody	64
1.1.1.6	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-95
1.1.1.7	(-) Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-25
1.1.2	Kapitał dodatkowy Tier I	0
1.2	Kapitał Tier II	0

Opis składników kapitału podstawowego Tier I:

- 1) Kapitał rezerwowy – pozycja ta obejmuje:
 - fundusz zasobowy w wysokości 7.992 tys. zł - tworzony głównie z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku. Fundusz ten zasila również wpisowe wpłacane przez członków Banku zgodnie ze Statutem Banku,
 - fundusz rezerwowy w wysokości 18 tys. zł - tworzony z części nadwyżki bilansowej na pokrycie strat bilansowych Banku Spółdzielczego lub na inne cele;
- 2) Fundusz ogólnego ryzyka bankowego – pozycja ta obejmuje fundusz ogólnego ryzyka tworzony z części nadwyżki bilansowej na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- 3) Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych – pozycja ta obejmuje fundusz udziałowy opłacony przed dniem 31.12.2011r., który podlegał w 2016r. amortyzacji w wysokości 10% rocznie;
- 4) Zyski zatrzymane – pozycja ta obejmuje wypracowany zysk netto, który jest korygowany z rachunku funduszy dla celów obliczania norm ostrożnościowych, jeżeli nie zaistniały przesłanki zaliczenia do funduszy własnych określone w Rozporządzeniu;
- 5) Skumulowane inne całkowite dochody – pozycja obejmuje kapitał z aktualizacji wyceny majątku trwałego;
- 6) Inne wartości niematerialne i prawne – pozycja obejmuje posiadane przez Bank wartości niematerialne i prawne w kwocie netto, pomniejszające fundusze własne;
- 7) Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier – pozycja obejmuje amortyzację kapitału z aktualizacji wyceny majątku trwałego, która wynosiła w 2016r. 40% (amortyzacja jednorazowa).

XI. Adekwatność kapitałowa

Opis metod stosowanych do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego

Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż wymagany przez przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz wewnętrzny proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego. Bank dąży do utrzymania wyższych wymogów niż minimalne celem zachowania odpowiednich buforów kapitałowych oraz uwzględniających stanowisko Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie preferowanych poziomów współczynników kapitałowych. Bank przyjmuje, że optymalnym poziomem łącznego współczynnika kapitałowego jest wartość 15%.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego ICAAP jest zapewnienie utrzymania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Proces ICCAP jest procesem łączącym elementy zarządzania ryzykiem oraz zarządzania kapitałem.

Dla potrzeb obliczania współczynników kapitałowych oraz w celu oszacowania kapitału wewnętrznego zidentyfikowano i uznano za istotne następujące ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko koncentracji zaangażowań z tego:
 - koncentracji dużych zaangażowań,
 - koncentracji w sektor gospodarki,
 - koncentracji przyjętych form zabezpieczenia,
 - koncentracji w poszczególne rodzaje kredytów,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko braku zgodności.

W 2016r. Bank w celu wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego stosował metody wynikające z Rozporządzenia. Bank nie prowadzi działalności w portfelu handlowym, a dla dużych ekspozycji w portfelu bankowym przestrzegał i nie przekraczał limitów określonych w art. 395-401 Rozporządzenia.

Zestawienie wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2016r.:

<i>Kategoria ryzyka</i>	<i>Suma ekspozycji na ryzyko</i>	<i>Wymóg kapitałowy</i>
Ryzyko kredytowe	29.261	2.341
Ryzyko rynkowe (walutowe)	0	0
Ryzyko operacyjne	4.155	332
Łączny wymóg kapitałowy	33.416	2.673

Zestawienie współczynników kapitałowych na dzień 31.12.2016r.:

	<i>Współczynnik kapitału podstawowego Tier I</i>	<i>Współczynnik kapitału Tier I</i>	<i>Łączny współczynnik kapitałowy</i>
Fundusze własne	8.096	8.096	8.096
Współczynnik kapitałowy	24,23%	24,23%	24,23%

Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego

W zakresie ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę standardową wyliczania wymogu kapitałowego zgodnie z Tytułem II, Rozdział 2 Rozporządzenia.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem, pomnożonych przez 8%.

Sumę kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości bilansowych oraz ekwiwalentów bilansowych poszczególnych kategorii ekspozycji pomnożonych przez procentowe wagi ryzyka

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według kategorii ekspozycji na dzień 31.12.2016r.:

<i>Klasa ekspozycji kredytowej</i>	<i>Aktywa</i>	<i>Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem</i>	<i>Wymóg kapitałowy</i>
<i>Ekspozycje wobec rządów lub banków centralnych</i>	4.857	0	0
<i>Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych</i>	5.127	1.025	82
<i>Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego</i>	0	0	0
<i>Ekspozycje wobec instytucji</i>	15.460	4.345	348
<i>Ekspozycje wobec przedsiębiorstw</i>	3.971	2.544	203
<i>Ekspozycje detaliczne</i>	1.376	914	73
<i>Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach</i>	23.706	17.718	1.417
<i>Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania</i>	115	172	14
<i>Ekspozycje kapitałowe</i>	770	770	62
<i>Inne pozycje</i>	3.165	1.774	142
<i>Razem</i>	58.547	29.262	2.341

Wymóg z tytułu ryzyka rynkowego

Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego (walutowego) stosując metodę de minimis zgodnie z Tytułem IV, Rozdział 3 Rozporządzenia.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego stanowi 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli przewyższa ona 2% funduszy własnych lub wynosi 0, jeżeli nie przewyższa 2% funduszy własnych.

Zestawienie wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka walutowego na dzień 31.12.2016r.:

<i>Rodzaj wymogu</i>	<i>Wymóg kapitałowy</i>
Wymóg zgodnie z art.92, ust. 3 lit. b	nie dotyczy
Wymóg zgodnie z art.92, ust. 3 lit. c – ryzyko walutowe	0

Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego

Do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę wskaźnika bazowego zgodnie z Tytułem III, Rozdział 2 Rozporządzenia.

Wymóg kapitałowy jest równy 15% wskaźnika, który stanowi średnią za okres trzech lat obrotowych sumy odpowiednich pozycji z rachunku zysków i strat określonych w Rozporządzeniu z odpowiednim znakiem.

Kalkulacja wymogu kapitałowego tytułu ryzyka operacyjnego:

<i>Pozycja</i>	<i>Wymóg kapitałowy</i>
Wskaźnik za okres ostatnich trzech lat (2013-2015)	2.216
Współczynnik	15%
Wymóg na ryzyko operacyjne w 2016r.	332

Kapitał wewnętrzny

W ramach procesu ICAAP dokonywana jest ocena istotności występujących w działalności Banku rodzajów ryzyka oraz szacowany jest kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyk istotnych. Według stanu na 31.12.2016r. Bank zidentyfikował jako istotne następujące rodzaje ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko rynkowe, rozumiane jako walutowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko płynności,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej:
 - ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
 - ryzyko bazowe,
 - ryzyko opcji klienta,
- ryzyko koncentracji zaangażowań: w sektor gospodarki, koncentracji przyjętych form zabezpieczenia ekspozycji kredytowych, koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy.
- ryzyko braku zgodności.

Posiadane przez Bank fundusze własne w pełni pokrywają wymogi kapitałowe na pokrycie podejmowanego ryzyka.

Na dzień 31.12.2016r. Bank posiada nadwyżkę funduszy własnych ponad oszacowany kapitał wewnętrzny w wysokości 5.237 tys. zł. Wewnętrzny współczynnik wypłacalności na dzień sprawozdawczy wynosi 22,66%.

Wyniki szacowania kapitału wewnętrznego na dzień 31.12.2016 roku:

Rodzaj ryzyka	Wymagany wg Banku kapitał na zabezpieczenie ryzyka	Minimalne wymogi kapitałowe	Dodatkowe wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	2.341	2.341	0
Ryzyko walutowe	0	0	0
Ryzyko operacyjne	332	332	0
Łączny wymóg na powyższe ryzyka	2.673	2.673	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:		X	
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0	X	185
Ryzyko płynności	0	X	6
Ryzyko braku zgodności	0	X	0
Kapitał wewnętrzny			2.859

Bank Spółdzielczy w Świerkłańcu podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój.

Bufor zabezpieczający

Zgodnie z zapisami Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym Bank wyznacza bufor zabezpieczający.

Kalkulacja bufora zabezpieczającego na dzień 31.12.2016r.:

Pozycja	Wartość
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	33.417
Wskaźnik bufora zabezpieczającego	1,25%
Bufor zabezpieczający	418

XII. Dźwignia finansowa

Bank oblicza wskaźnik dźwigni, zgodnie z art. 429 ust. 2 *Rozporządzenia CRR*, jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku wyrażoną jako wartość procentowa. Miarą kapitału jest kapitał Tier I. Miarą ekspozycji całkowitej jest suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału.

Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2016r. wykorzystując w pełni wprowadzoną definicję kapitału Tier I wynosiła 14,54%, a zgodnie z wyliczeniem w okresie przejściowym 14,65%.

Wyznaczanie wskaźnika dźwigni finansowej na dzień 31.12.2016r.:

Kapitał Tier 1 - w pełni wprowadzona definicja	8.039
Kapitał Tier 1 - definicja przejściowa	8.096
Miara ekspozycji całkowitej:	55.273
wartość ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów	52.437
wartość ekspozycji z tytułu ekspozycji pozabilansowych	2.836
Wskaźnik dźwigni finansowej - w pełni wprowadzona definicja	14,54%
Wskaźnik dźwigni finansowej - definicja przejściowa	14,65%

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością kwartalną. Poziom wskaźnika dźwigni uwzględniany jest w ramach wyznaczania bieżącego profilu ryzyka Banku i raportowany jest w ramach raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, mogą zostać podjęte działania mitygujące.

XIII. Informacje dotyczące Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze określa zasady ustalania, wypłacania i monitorowania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Świerkłańcu. Polityka podlega zatwierdzeniu i weryfikacji przez Radę Nadzorczą Banku oraz ujawnieniu w ramach wykonania postanowień Rozporządzenia. Realizacja Polityki podlega raz w roku ocenie w ramach audytu wewnętrznego.

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powołano komisji ds. wynagrodzeń oraz nie korzystano z usług konsultanta zewnętrznego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń.

Do stanowisk kierowniczych w rozumieniu Uchwały Nr 258/2011 KNF z dnia 04.10.2011r. *w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku* zalicza się:

- Członków Zarządu;
- Głównego Księgowego.

Do stanowisk kierowniczych wymienionych w Uchwale KNF nie zalicza się osób, które nie mają istotnego wpływu na profil ryzyka Banku. Za istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Świerkłańcu uznaje się możliwość podejmowania decyzji finansowych w kwocie przekraczającej 2,00% funduszy własnych. W związku z tym, że w Banku wszystkie istotne decyzje podejmowane są przez Zarząd i żaden pracownik nie posiada pełnomocnictwa do podejmowania decyzji w wysokości, o której mowa wyżej, do stanowisk kierowniczych

w Banku Spółdzielczym w Świerkłańcu dla celów Polityki zalicza się tylko członków Zarządu i Głównego Księgowego Banku.

Osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku może zostać przyznana premia uznaniowa (przyznawana i wypłacana w okresach kwartalnych za I, II i III kwartał roku oraz premia roczna wypłacana w IV kwartale roku), której wysokość określa Rada Nadzorcza Banku biorąc pod uwagę nakład pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku oraz sytuację ekonomiczną Banku. Premii uznaniowej dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku nie przyznaje się lub zmniejsza się ją proporcjonalnie za okres, w którym Bank prowadzi działalność ze stratą. Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku za dany rok nie może przekroczyć wraz z narzutami 2,00% funduszy własnych Banku. Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku po przyznaniu. Wypłata premii uznaniowej dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku podlega odroczeniu, jeżeli zostaną spełnione łącznie następujące przesłanki:

- premia uznaniowa stanowi co najmniej 60% kwartalnego wynagrodzenia zasadniczego;
- łączna kwota wypłaconych premii uznaniowych dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku za dany kwartał przekracza 0,50% funduszy własnych Banku.

Ocena efektów pracy obejmuje ostatnie 3 lata. Oceny efektów pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku dokonuje Rada Nadzorcza.

Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnęte w ostatnich trzech latach:

- zysk netto;
- zwrot z kapitału własnego (ROE) – netto,
- wskaźnik jakości portfela kredytowego,
- łączny współczynnik kapitałowy.

Ocenie podlega stopień wykonania w/w wskaźników w odniesieniu do planu ekonomiczno – finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii Banku za dany okres.

Zasady ustalania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze promują efektywne zarządzanie ryzykiem oraz nie zachęcają do podejmowania ryzyka przekraczającego maksymalny poziom ryzyka ustalony przez Radę Nadzorczą (apetyt na ryzyko).

Informacje o sumie wypłaconych w 2016r. wynagrodzeń brutto osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu uchwały 258/2011 KN:

w tys. zł				
L.p.	Stanowiska kierownicze	Stale składniki	Zmienne składniki	Ilość osób
1.	Członkowie Zarządu	263	35	3
2.	Pozostali pracownicy zajmujący stanowiska kierownicze zgodnie z uchwałą 258/2011 KNF	0	0	0

Wszystkie wynagrodzenia w 2016r. zostały wypłacone w formie świadczeń pieniężnych bez odraczania wypłaty.

Informacje o sumie wypłaconych w 2016r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze zgodnie z uchwałą 258/2011 KNF:

L.p.	Tytuł wynagrodzenia:	Wartość:
1.	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0
2.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
3.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0
4.	Suma wypłat zmiennych składników wynagradzania z tytułu nawiązania w 2016r. stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0
5.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
6.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0

Bank Spółdzielczy w Świerkłańcu nie zatrudniał osób, których łączne wynagrodzenie wypłacone w 2016r. przekraczało równowartość 1 mln EUR.

XIV. Ekspozycje kapitałowe w portfelu bankowym

Na dzień 31.12.2016r. Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w Banku Zrzeszającym w aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nienotowane na giełdzie zaprezentowane w poniższej tabeli:

Aktywa finansowe	Wartość bilansowa
Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	770
Seria H	477
Seria L	125
Seria O	63
Seria T	100

Bank posiada również udział w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS o wartości bilansowej 5 tys. zł.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Świerkłańcu niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacjach o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczących adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Świerkłańcu na dzień 31.12.2016 roku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii działania Banku.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Świerkłańcu:
/-/ Teresa Bem
/-/ Karina Witczak
/-/ Izabela Jany

Świerklaniec, dnia 16.06.2017r.

(miejsce i data sporządzenia)